။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယော

ဒေသကနိပါတပါဠိ

၁. ပဌမပဏ္ဏာသကံ

၁. အာနိသံသဝဂ္ဂော

၁. ကိမတ္ထိယသုတ္တံ

၁. [အ. နိ. ၁၀.၁] ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကိမတ္ထိယာနိ, ဘန္တေ, ကုသလာနိ သီလာနိ ကိမာနိသံသာနီ''တိ? ''အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာနိ ခေါ, အာနန္ဒ, ကုသလာနိ သီလာနိ အဝိပ္ပဋိသာရာနိသံသာနီ''တိ။

''အဝိပ္ပဋိသာရော ပန, ဘန္တေ, ကိမတ္ထိယော ကိမာနိသံသော''? ''အဝိပ္ပဋိသာရော ခေါ, အာနန္ဒ, ပါမောဇ္ဇတ္ထော ပါမောဇ္ဇာနိသံသော''။

''ပါမောဇ္ဇံ ပန, ဘန္တေ, ကိမတ္ထိယံ ကိမာနိသံသံ''? ''ပါမောဇ္ဇံ ခေါ, အာနန္ဒ, ပီတတ္ထံ ပီတာနိသံသံ''။

''ပီတိ ပန, ဘန္တေ, ကိမတ္ထိယာ ကိမာနိသံသာ''? ''ပီတိ ခေါ, အာနန္ဒ, ပဿဒ္ဓတ္ထာ ပဿဒ္ဓာနိသံသာ''။

''ပဿဒ္ဓိ ပန, ဘန္တေ, ကိမတ္ထိယာ ကိမာနိသံသာ''? ''ပဿဒ္ဓိ ခေါ, အာနန္ဒ, သုခတ္ထာ သုခာနိသံသာ''။

''သုခံ ပန, ဘန္တေ, ကိမတ္ထိယံ ကိမာနိသံသံ''? ''သုခံ ခေါ, အာနန္ဒ, သမာဓတ္ထံ သမာဓာနိသံသံ''။

''သမာဓိ ပန, ဘန္တေ, ကိမတ္ထိယော ကိမာနိသံသော''? ''သမာဓိ ခေါ, အာနန္ဒ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနတ္ထော ယထာဘူတဉာဏဒဿနာနိသံသော'' ။

''ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ ပန, ဘန္တေ, ကိမတ္ထိယံ ကိမာနိသံသံ''? ''ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ ခေါ, အာနန္ဒ, နိဗ္ဗိဒတ္ထံ နိဗ္ဗိဒာနိသံသံ''။

''နိဗ္ဗိဒါ, ပန, ဘန္တေ, ကိမတ္ထိယာ ကိမာနိသံသာ''? ''နိဗ္ဗိဒါ ခေါ, အာနန္ဒ, ဝိရာဂတ္ထာ ဝိရာဂါနိသံသာ''။

''ဝိရာဂေါ ပန, ဘန္တေ, ကိမတ္ထိယော ကိမာနိသံသော''? ''ဝိရာဂေါ ခေါ, အာနန္ဒ, ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတ္ထော ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနာနိသံသော။

''ဣတိ ခေါ, အာနန္ဒ, ကုသလာနိ သီလာနိ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာနိ အဝိပ္ပဋိသာရာနိသံသာနိ, အဝိပ္ပဋိသာရော ပါမောဇ္ဇတ္ထော ပါမောဇ္ဇာနိသံသော, ပါမောဇ္ဇံ ပီတတ္ထံ ပီတာနိသံသံ, ပီတိ ပဿဒ္ဓတ္ထာ ပဿဒ္ဓာနိသံသာ, ပဿဒ္ဓိ သုခတ္ထာ သုခာနိသံသာ, သုခံ သမာဓတ္ထံ သမာဓာနိသံသံ, သမာဓိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနတ္ထော ယထာဘူတဉာဏဒဿနာနိသံသော, ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ နိဗ္ဗိဒတ္ထံ နိဗ္ဗိဒာနိသံသံ, နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂတ္ထာ ဝိရာဂါနိသံသာ, ဝိရာဂေါ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတ္ထော ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနာနိသံသော။ ဣတိ ခေါ, အာနန္ဒ, ကုသလာနိ သီလာနိ အနုပုဗ္ဗေန အဂ္ဂါယ ပရေန္တီ''တိ။ ပဌမံ။

၂. စေတနာကရဏီယသုတ္တံ

၂. [အ. နိ. ၁၀.၂] “သီလဝတော, ဘိက္ခဝေ, သီလသမ္ပန္နဿ န စေတနာယ ကရဏီယံ – ‘အဝိပ္ပဋိသာရော မေ ဥပ္ပဇ္ဇတူ’တိ။ ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယံ သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ အဝိပ္ပဋိသာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“အဝိပ္ပဋိသာရိဿ, ဘိက္ခဝေ, န စေတနာယ ကရဏီယံ – ‘ပါမောဇ္ဇံ မေ ဥပ္ပဇ္ဇတူ’တိ။ ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယံ အဝိပ္ပဋိသာရိဿ ပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ပမုဒိတဿ, ဘိက္ခဝေ, န စေတနာယ ကရဏီယံ – ‘ပီတိ မေ ဥပ္ပဇ္ဇတူ’တိ။ ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ပီတိမနဿ, ဘိက္ခဝေ, န စေတနာယ ကရဏီယံ – ‘ကာယော မေ ပဿမ္ဘတူ’တိ။ ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ။

“ပဿဒ္ဓကာယဿ, ဘိက္ခဝေ, န စေတနာယ ကရဏီယံ – ‘သုခံ ဝေဒိယာမီ’တိ။ ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ။

“သုခိနော, ဘိက္ခဝေ, န စေတနာယ ကရဏီယံ – ‘စိတ္တံ မေ သမာဓိယတူ’တိ။ ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယံ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။

“သမာဟိတဿ, ဘိက္ခဝေ, န စေတနာယ ကရဏီယံ – ‘ယထာဘူတံ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ။ ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယံ သမာဟိတော ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ။

“ယထာဘူတံ, ဘိက္ခဝေ, ဇာနတော ပဿတော န စေတနာယ ကရဏီယံ – ‘နိဗ္ဗိန္ဒာမီ’တိ။ ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ယထာဘူတံ ဇာနံ ပဿံ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။

“နိဗ္ဗိန္နဿ, ဘိက္ခဝေ, န စေတနာယ ကရဏီယံ – ‘ဝိရဇ္ဇာမီ’တိ။ ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယံ နိဗ္ဗိန္နော ဝိရဇ္ဇတိ။

“ဝိရတ္တဿ, ဘိက္ခဝေ, န စေတနာယ ကရဏီယံ – ‘ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ သစ္ဆိကရောမီ’တိ။ ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ဝိရတ္တော ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ သစ္ဆိကရောတိ။

“ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိရာဂေ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတ္ထော ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနာနိသံသော, နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာဂတ္ထာ ဝိရာဂါနိသံသာ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ နိဗ္ဗိဒတ္ထံ နိဗ္ဗိဒါနိသံသံ, သမာဓိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနတ္ထော ယထာဘူတဉာဏဒဿနာနိသံသော, သုခံ သမာဓတ္ထံ သမာဓာနိသံသံ, ပဿဒ္ဓိ သုခတ္ထာ သုခါနိသံသာ, ပီတိ ပဿဒ္ဓတ္ထာ ပဿဒ္ဓါနိသံသာ, ပါမောဇ္ဇံ ပီတတ္ထံ ပီတာနိသံသံ, အဝိပ္ပဋိသာရော ပါမောဇ္ဇတ္ထော ပါမောဇ္ဇာနိသံသော, ကုသလာနိ သီလာနိ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာနိ အဝိပ္ပဋိသာရာနိသံသာနိ။ ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ ဓမ္မေ အဘိသန္ဒေန္တိ, ဓမ္မာ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ အပါရာ ပါရံ ဂမနာယာ”တိ။ ဒုတိယံ။

၃. ပဌမဥပနိသာသုတ္တံ

၃. [အ. နိ. ၅.၂၄; ၁၀.၃] “ဒုဿီလဿ, ဘိက္ခဝေ, သီလဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော။ အဝိပ္ပဋိသာရေ အသတိ အဝိပ္ပဋိသာရဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ပါမောဇ္ဇံ။ ပါမောဇ္ဇေ အသတိ ပါမောဇ္ဇဝိပန္နဿ ဟတူပနိသာ ဟောတိ ပီတိ။ ပီတိယာ အသတိ ပီတိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသာ ဟောတိ ပဿဒ္ဓိ။ ပဿဒ္ဓိယာ အသတိ ပဿဒ္ဓိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ သုခံ။ သုခေ အသတိ သုခဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ။ သမ္မာသမာဓိမ္ဟိ အသတိ သမ္မာသမာဓိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ။ ယထာဘူတဉာဏဒဿ

သနေ အသတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဝိပန္နဿ ဟတူပနိသာ ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါ။ နိဗ္ဗိဒါယ အသတိ နိဗ္ဗိဒါဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ ဝိရာဂေါ။ ဝိရာဂေ အသတိ ဝိရာဂဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ရုက္ခော သာခါပလာသဝိပန္နော။ တဿ ပပဋိကာပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, တစောပိ။ ဖေဂ္ဂုပိ။ သာရောပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒုဿီလဿ သီလဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော, အဝိပ္ပဋိသာရေ အသတိ အဝိပ္ပဋိသာရဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ပါမောဇ္ဇံ။ပေ.။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

‘‘သီလဝတော, ဘိက္ခဝေ, သီလသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော, အဝိပ္ပဋိသာရေ သတိ အဝိပ္ပဋိသာရသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ပါမောဇ္ဇံ, ပါမောဇ္ဇေ သတိ ပါမောဇ္ဇသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နာ ဟောတိ ပီတိ, ပီတိယာ သတိ ပီတိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နာ ဟောတိ ပဿဒ္ဓိ, ပဿဒ္ဓိယာ သတိ ပဿဒ္ဓိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ သုခံ, သုခေ သတိ သုခသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ, သမ္မာသမာဓိမှိ သတိ သမ္မာသမာဓိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ သတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နာ ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါ, နိဗ္ဗိဒါယ သတိ နိဗ္ဗိဒါသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ ဝိရာဂေါ, ဝိရာဂေ သတိ ဝိရာဂသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ရုက္ခော သာခါပလာသသမ္ပန္နော။ တဿ ပပဋိကာပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, တစောပိ။ ဖေဂ္ဂုပိ။ သာရောပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော, အဝိပ္ပဋိသာရေ သတိ အဝိပ္ပဋိသာရသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ။ပေ.။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ’’န္တိ။ တတိယံ။

၄. ဒုတိယဥပနိသာသုတ္တံ

၄. တတ္ရ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘အာဝုသော ဘိက္ခဝေ’’တိ [ဘိက္ခဝေတိ (သီ. သျာ. ပီ.) ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ အ. နိ. ၁၀.၄]။ ‘‘အာဝုသော’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ –

‘‘ဒုဿီလဿ , အာဝုသော, သီလဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော, အဝိပ္ပဋိသာရေ အသတိ အဝိပ္ပဋိသာရဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ပါမောဇ္ဇံ, ပါမောဇ္ဇေ အသတိ ပါမောဇ္ဇဝိပန္နဿ ဟတူပနိသာ ဟောတိ ပီတိ, ပီတိယာ အသတိ ပီတိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသာ ဟောတိ ပဿဒ္ဓိ, ပဿဒ္ဓိယာ အသတိ ပဿဒ္ဓိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ သုခံ, သုခေ အသတိ သုခဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ, သမ္မာသမာဓိမှိ အသတိ သမ္မာသမာဓိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ အသတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဝိပန္နဿ ဟတူပနိသာ ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါ , နိဗ္ဗိဒါယ အသတိ နိဗ္ဗိဒါဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ ဝိရာဂေါ, ဝိရာဂေ အသတိ ဝိရာဂဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

‘‘သေယျထာပိ, အာဝုသော, ရုက္ခော သာခါပလာသဝိပန္နော။ တဿ ပပဋိကာပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, တစောပိ။ ဖေဂ္ဂုပိ။ သာရောပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ, အာဝုသော, ဒုဿီလဿ သီလဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော, အဝိပ္ပဋိသာရေ အသတိ အဝိပ္ပဋိသာရဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ပါမောဇ္ဇံ။ပေ.။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

‘‘သီလဝတော, အာဝုသော, သီလသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော, အဝိပ္ပဋိသာရေ သတိ အဝိပ္ပဋိသာရသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ပါမောဇ္ဇံ, ပါမောဇ္ဇေ သတိ ပါမောဇ္ဇသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နာ ဟောတိ ပီတိ, ပီတိယာ သတိ ပီတိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နာ ဟောတိ ပဿဒ္ဓိ, ပဿဒ္ဓိယာ သတိ ပဿဒ္ဓိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ သုခံ, သုခေ သတိ သုခသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ သမ္မာ

သမာဓိ, သမ္မာသမာဓိမှိ သတိ သမ္မာသမာဓိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ သတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နာ ဟောတိ နိဗ္ဗိဒာ, နိဗ္ဗိဒာယ သတိ နိဗ္ဗိဒာသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ ဝိရာဂော, ဝိရာဂေ သတိ ဝိရာဂသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

“သေယျထာပိ, အာဝုသော, ရုက္ခော သာခာပလာသသမ္ပန္နော။ တဿ ပပဋိကာပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, တစောပိ။ ဖေဂ္ဂုပိ။ သာရောပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခော, အာဝုသော, သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော, အဝိပ္ပဋိသာရေ သတိ အဝိပ္ပဋိသာရသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ပါမောဇ္ဇံ။ပေ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန”န္တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. တတိယဥပနိသာသုတ္တံ

၅. [အ. နိ. ၁၀.၅] တတြ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။ပေ။ “ဒုဿီလဿ, အာဝုသော, သီလဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော, အဝိပ္ပဋိသာရေ အသတိ အဝိပ္ပဋိသာရဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ပါမောဇ္ဇံ, ပါမောဇ္ဇေ အသတိ ပါမောဇ္ဇဝိပန္နဿ ဟတူပနိသာ ဟောတိ ပီတိ, ပီတိယာ အသတိ ပီတိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသာ ဟောတိ ပဿဒ္ဓိ, ပဿဒ္ဓိယာ အသတိ ပဿဒ္ဓိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ သုခံ, သုခေ အသတိ သုခဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ, သမ္မာသမာဓိမှိ အသတိ သမ္မာသမာဓိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ အသတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဝိပန္နဿ ဟတူပနိသာ ဟောတိ နိဗ္ဗိဒာ, နိဗ္ဗိဒာယ အသတိ နိဗ္ဗိဒာဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ ဝိရာဂော, ဝိရာဂေ အသတိ ဝိရာဂဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

“သေယျထာပိ, အာဝုသော, ရုက္ခော သာခာပလာသဝိပန္နော။ တဿ ပပဋိကာပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, တစောပိ။ ဖေဂ္ဂုပိ။ သာရောပိ န ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခော, အာဝုသော, ဒုဿီလဿ သီလဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော, အဝိပ္ပဋိသာရေ အသတိ အဝိပ္ပဋိသာရဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ပါမောဇ္ဇံ။ပေ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

“သီလဝတော, အာဝုသော, သီလသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော, အဝိပ္ပဋိသာရေ သတိ အဝိပ္ပဋိသာရသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ပါမောဇ္ဇံ, ပါမောဇ္ဇေ သတိ ပါမောဇ္ဇသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နာ ဟောတိ ပီတိ, ပီတိယာ သတိ ပီတိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နာ ဟောတိ ပဿဒ္ဓိ, ပဿဒ္ဓိယာ သတိ ပဿဒ္ဓိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ သုခံ, သုခေ သတိ သုခသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ, သမ္မာသမာဓိမှိ သတိ သမ္မာသမာဓိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ သတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နာ ဟောတိ နိဗ္ဗိဒာ, နိဗ္ဗိဒာယ သတိ နိဗ္ဗိဒာသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ ဝိရာဂော, ဝိရာဂေ သတိ ဝိရာဂသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

“သေယျထာပိ, အာဝုသော, ရုက္ခော သာခာပလာသသမ္ပန္နော။ တဿ ပပဋိကာပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, တစောပိ။ ဖေဂ္ဂုပိ။ သာရောပိ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခော, အာဝုသော, သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ အဝိပ္ပဋိသာရော, အဝိပ္ပဋိသာရေ သတိ အဝိပ္ပဋိသာရသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ပါမောဇ္ဇံ။ပေ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန”န္တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. ဗျသနသုတ္တံ

၆. “ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အက္ကောသကော ပရိဘာသကော အရိယူပဝါဒေ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ, ဌာနမေတံ အဝကာသော ယံ သော ကောဒသန္နံ ဗျသနာနံ အညတရံ ဗျသနံ နိဂစ္ဆေယျ။

ကတမေသံ ကောဒသန္နံ? အနဓိဂတံ နာဓိဂစ္ဆတိ, အဓိဂတာ ပရိဟာယတိ, သဒ္ဓမ္မဿ န တေအာယန္တိ, သဒ္ဓမ္မေသု တ အဓိမာနိကော ဟောတိ, အနဘိရတော တ ဗ္ရဟ္မစရိယံ စရတိ, အညတရံ တ သံကိလိဠံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, သိက္ခံ တ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ, ကဋ္ဌဟံ တ ရောကတင္ကံ ဖုသတိ, ဥမ္မာဒံ တ ဟာပုဏာတိ စိတ္တက္ခေပံ တ, သမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတိ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပာတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ – ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အက္ကောသကော ပရိဘာသကော အရိယူပဝါဒေ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ, ဌာနမေတံ အဝကာသော ယံ သော ဣမေသံ ကောဒသန္နံ ဗျသနာနံ အညတရံ ဗျသနံ နိဂစ္ဆေယျ။ [( ) ဧတ္ထန္တရေ ပါဌော သီ. သျာ. ကံ. ပီ. ပောတ္ထကေသု န ဒိဿတိ]

“ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အက္ကောသကော ပရိဘာသကော အရိယူပဝါဒေ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ, အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော ယံ သော ကောဒသန္နံ ဗျသနာနံ အညတရံ ဗျသနံ န နိဂစ္ဆေယျ။

ကတမေသံ ကောဒသန္နံ? အနဓိဂတံ နာဓိဂစ္ဆတိ, အဓိဂတာ ပရိဟာယတိ, သဒ္ဓမ္မဿ န တေအာယန္တိ, သဒ္ဓမ္မေသု တ အဓိမာနိကော ဟောတိ, အနဘိရတော တ ဗ္ရဟ္မစရိယံ စရတိ, အညတရံ တ သံကိလိဠံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, သိက္ခံ တ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တတိ, ကဋ္ဌဟံ တ ရောကတင္ကံ ဖုသတိ, ဥမ္မာဒံ တ ဟာပုဏာတိ စိတ္တက္ခေပံ တ, သမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတိ, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပာတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ – ယော သော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အက္ကောသကော ပရိဘာသကော အရိယူပဝါဒေ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ, အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော ယံ သော ဣမေသံ ကောဒသန္နံ ဗျသနာနံ အညတရံ ဗျသနံ န နိဂစ္ဆေယျာ”တိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. သညာသုတ္တံ

၇. အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“သိယာ နု ခော, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ, န အာပသ္မိံ အာပောသညီ အဿ, န တေဇသ္မိံ တေဇောသညီ အဿ, န ဝါယသ္မိံ ဝါယောသညီ အဿ, န အာကာသာနဉ္စာယတနေ အာကာသာနဉ္စာယတနသညီ အဿ, န ဝိညာဏဉ္စာယတနေ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညီ အဿ, န အာကိဉ္စညာယတနေ အာကိဉ္စညာယတနသညီ အဿ, န နေဝသညာနာသညာယတနေ နေဝသညာနာသညာယတနသညီ အဿ, န ဣဓလောကေ ဣဓလောကသညီ အဿ, န ပရလောကေ ပရလောကသညီ အဿ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာတိ?

“သိယာ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ, န အာပသ္မိံ အာပောသညီ အဿ, န တေဇသ္မိံ တေဇောသညီ အဿ, န ဝါယသ္မိံ ဝါယောသညီ အဿ, န အာကာသာနဉ္စာယတနေ အာကာသာနဉ္စာယတနသညီ အဿ, န ဝိညာဏဉ္စာယတနေ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညီ အဿ, န အာကိဉ္စညာယတနေ အာကိဉ္စညာယတနသညီ အဿ, န နေဝသညာနာသညာယတနေ နေဝသညာနာသညာယတနသညီ အဿ, န ဣဓလောကေ ဣဓလောကသညီ အဿ , န ပရလောကေ ပရလောကသညီ အဿ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ။

“ယထာ ကထံ ပန, ဘန္တေ, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ, န အာပသ္မိံ အာပောသညီ အဿ, န တေဇသ္မိံ တေဇောသညီ အဿ, န ဝါယသ္မိံ ဝါယောသညီ အဿ, န အာကာသာနဉ္စာယတနေ အာကာသာနဉ္စာယတနသညီ အဿ, န ဝိညာဏဉ္စာယတနေ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညီ အဿ, န အာကိဉ္စညာယတနေ အာကိဉ္စညာယတနသညီ အဿ, န နေဝသညာနာသညာယတနေ နေဝသညာနာသညာယတနသညီ အဿ, န ဣဓလောကေ ဣဓလောကသညီ အဿ, န ပရလောကေ ပရလောကသညီ အဿ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တတြာပိ န သညီ အဿ, သညီ စ ပန အဿာတိ။

“ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဧဝံသညီ ဟောတိ – ‘ဧတံ သန္တံ ဧတံ ပဏီတံ, ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခာရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန’န္တိ။ ဧဝံ ခေါ, အာနန္ဒ, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ, န အာပသ္မိံ အာပောသညီ အဿ, န တေဇသ္မိံ တေဇောသညီ အဿ, န ဝါယသ္မိံ ဝါယောသညီ အဿ, န အာကာသာနဉ္စာယတနေ အာကာသာနဉ္စာယတနသညီ အဿ, န ဝိညာဏဉ္စာယတနေ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညီ အဿ, န အာကိဉ္စညာယတနေ အာကိဉ္စညာယတနသညီ အဿ, န နေဝသညာနာသညာယတနေ နေဝသညာနာသညာယတနသညီ အဿ, န ဣဓလောကေ ဣဓလောကသညီ အဿ, န ပရလောကေ ပရလောကသညီ အဿ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တတြာပိ န သညီ အဿ, သညီ စ ပန အဿာ”တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝောစ –

“သိယာ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တတြာပိ န သညီ အဿ, သညီ ပန အဿာတိ။ “သိယာ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တတြာပိ န သညီ အဿ, သညီ စ ပန အဿာ”တိ။

“ယထာ ကထံ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တတြာပိ န သညီ အဿ , သညီ စ ပန အဿာ”တိ?

“ဣဓ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဧဝံသညီ ဟောတိ – ‘ဧတံ သန္တံ ဧတံ ပဏီတံ, ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခာရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန’န္တိ။ ဧဝံ ခေါ, အာဝုသော အာနန္ဒ, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တတြာပိ န သညီ အဿ, သညီ စ ပန အဿာ”တိ။

“အစ္ဆရိယံ, အာဝုသော, အဗ္ဘုတံ, အာဝုသော! ယတြ ဟိ နာမ သတ္ထု စေဝ သာဝကဿ စ အတ္ထေန အတ္ထော ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ သံသန္ဒိဿတိ သမေဿတိ န ဝိဂ္ဂယှိဿတိ, ယဒိဒံ အဂ္ဂပဒသ္မိံ! ဣဒါနာဟံ, အာဝုသော, ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ အပုစ္ဆိံ။ ဘဂဝါပိ မေ ဧတေဟိ အက္ခရေဟိ ဧတေဟိ ပဒေဟိ ဧတေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ ဧတမတ္ထံ ဗျာကာသိ, သေယျထာပိ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော။ အစ္ဆရိယံ, အာဝုသော, အဗ္ဘုတံ, အာဝုသော, ယတြ ဟိ နာမ သတ္ထု စေဝ သာဝကဿ စ အတ္ထေန အတ္ထော ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ သံသန္ဒိဿတိ သမေဿတိ န ဝိဂ္ဂယှိဿတိ, ယဒိဒံ အဂ္ဂပဒသ္မိံ”န္တိ! သတ္တမံ။

၈. မနသိကာရသုတ္တံ

၈. အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝောစ –

“သိယာ နု ခေါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ န စက္ခုံ မနသိ ကရေယျ, န ရူပံ မနသိ ကရေယျ, န သောတံ မနသိ ကရေယျ, န သဒ္ဒံ မနသိ ကရေယျ, န ဃာနံ မနသိ ကရေယျ, န ဂန္ဓံ မနသိ ကရေယျ, န ဇိဝှံ မနသိ ကရေယျ, န ရသံ မနသိ ကရေယျ, န ကာယံ မနသိ ကရေယျ, န ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ မနသိ ကရေယျ, န ပထဝိံ မနသိ ကရေယျ, န အာပံ မနသိ ကရေယျ, န တေဇံ မနသိ ကရေယျ, န ဝါယံ မနသိ ကရေယျ, န အာကာ

သာနဉ္စာယတနံ မနသိ ကရေယျ, န ဝိညာဏဉ္စာယတနံ မနသိ ကရေယျ, န အာကိဉ္စညာယတနံ မနသိ ကရေယျ, န နေဝသညာနာသညာယတနံ မနသိ ကရေယျ, န ဣဓလောကံ မနသိ ကရေယျ, န ပရလောကံ မနသိ ကရေယျ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တမ္ပိ န မနသိ ကရေယျ; မနသိ စ ပန ကရေယျာ”တိ?

“သိယာ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ န စက္ခုံ မနသိ ကရေယျ, န ရူပံ မနသိ ကရေယျ, န သောတံ မနသိ ကရေယျ, န သဒ္ဒံ မနသိ ကရေယျ, န ဃာနံ မနသိ ကရေယျ, န ဂန္ဓံ မနသိ ကရေယျ, န ဇိဝှံ မနသိ ကရေယျ, န ရသံ မနသိ ကရေယျ, န ကာယံ မနသိ ကရေယျ, န ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ မနသိ ကရေယျ, န ပထဝိံ မနသိ ကရေယျ, န အာပံ မနသိ ကရေယျ, န တေဇံ မနသိ ကရေယျ, န ဝါယံ မနသိ ကရေယျ, န အာကာသာနဉ္စာယတနံ မနသိ ကရေယျ, န ဝိညာဏဉ္စာယတနံ မနသိ ကရေယျ, န အာကိဉ္စညာယတနံ မနသိ ကရေယျ, န နေဝသညာနာသညာယတနံ မနသိ ကရေယျ, န ဣဓလောကံ မနသိ ကရေယျ, န ပရလောကံ မနသိ ကရေယျ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တမ္ပိ န မနသိ ကရေယျ; မနသိ စ ပန ကရေယျာ”တိ။

“ယထာ ကထံ ပန, ဘန္တေ, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ န စက္ခုံ မနသိ ကရေယျ, န ရူပံ မနသိ ကရေယျ။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တမ္ပိ န မနသိ ကရေယျ; မနသိ စ ပန ကရေယျာ”တိ?

“ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဧဝံ မနသိ ကရောတိ – ‘ဧတံ သန္တံ ဧတံ ပဏီတံ, ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂော တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန’န္တိ။ ဧဝံ ခေါ, အာနန္ဒ, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပော သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ န စက္ခုံ မနသိ ကရေယျ, န ရူပံ မနသိ ကရေယျ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တမ္ပိ န မနသိ ကရေယျ; မနသိ စ ပန ကရေယျာ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. သန္ဓသုတ္တံ

၉. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာတိကေ ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သန္ဓော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ သန္ဓံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“အာဇာနီယဈာယိတံ ခေါ, သန္ဓ, ဈာယ; မာ ခဠုင်္ကဈာယိတံ [အာဇာနီယဇ္ဈာယိတံ ခေါ သန္ဓ ဈာယထ, မာ ခဠုင်္ကဇ္ဈာယိတံ (သီ. ပီ.)]။ ကထဉ္စ, သန္ဓ, ခဠုင်္ကဈာယိတံ ဟောတိ? အဿခဠုင်္ကော ဟိ, သန္ဓ, ဒောဏိယာ ဗဒ္ဓော [ဗန္ဓော (သျာ. က.)] ‘ယဝသံ ယဝသ’န္တိ ဈာယတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? န ဟိ, သန္ဓ, အဿခဠုင်္ကဿ ဒောဏိယာ ဗဒ္ဓဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ကိံ နု ခေါ မံ အဇ္ဇ အဿဒမ္မသာရထိ ကာရဏံ ကာရေဿတိ, ကိမဿာဟံ [ကမ္မဿာဟံ (က.)] ပဋိကရောမီ’တိ။ သော ဒောဏိယာ ဗဒ္ဓော ‘ယဝသံ ယဝသ’န္တိ ဈာယတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ, သန္ဓ, ဣဓေကစ္စော ပုရိသခဠုင်္ကော အရညဂတောပိ ရုက္ခမူလဂတောပိ သုညာဂါရဂတောပိ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ကာမရာဂပရေတေန ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ သော ကာမရာဂံယေဝ အန္တရံ ကတွာ ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတိ, ဗျာပာဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန, ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ သော ဝိစိကိစ္ဆံယေဝ အန္တရံ ကတွာ ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတိ။ သော ပထဝိမ္ပိ နိဿာယ ဈာယတိ, အာပမ္ပိ နိဿာယ ဈာယတိ, တေဇမ္ပိ နိဿာယ ဈာယတိ, ဝါယမ္ပိ နိဿာယ ဈာယတိ, အာကာသာနဉ္စာယတနမ္ပိ နိဿာယ ဈာယတိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနမ္ပိ နိဿာယ ဈာယတိ, အာကိဉ္စညာယတနမ္ပိ နိဿာယ ဈာယတိ, နေဝသညာနာသညာယတနမ္ပိ နိဿာယ ဈာယတိ, ဣဓလောကမ္ပိ နိဿာယ ဈာယတိ, ပရလောကမ္ပိ နိဿာယ ဈာယတိ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တမ္ပိ နိဿာယ ဈာယတိ။ ဧဝံ ခေါ, သန္ဓ, ပုရိသခဠုင်္ကဈာယိတံ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ , သဒ္ဓ , အာဇာနီယဈာယိတံ ဟောတိ? ဘဒ္ရော ဟိ, သဒ္ဓ, အဿာဇာနီယော ဒောဏိယာ ဗဒ္ဓော န ‘ယဝသံ ယဝသ’န္တိ ဈာယတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဘဒ္ရဿ ဟိ, သဒ္ဓ, အဿာဇာနီယဿ ဒောဏိယာ ဗဒ္ဓဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ကိံ နု ခော မံ အဇ္ဇ အဿဒမ္မသာရထိ ကာရဏံ ကာရေဿတိ, ကိမဿာဟံ ပဋိကရောမီ’တိ။ သော ဒောဏိယာ ဗဒ္ဓော န ‘ယဝသံ ယဝသ’န္တိ ဈာယတိ။ ဘဒ္ရော ဟိ, သဒ္ဓ, အဿာဇာနီယော ယထာ ဣဏံ ယထာ ဗန္ဓံ ယထာ ဇာနိံ ယထာ ကလိံ ဧဝံ ပတောဒဿ အဇ္ဈောဟရဏံ သမနုပဿတိ။ ဧဝမေဝံ ခော, သဒ္ဓ, ဘဒ္ရော ပုရိသာဇာနီယော အရညဂတောပိ ရုက္ခမူလဂတောပိ သုညာဂါရဂတောပိ န ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ကာမရာဂပရေတေန, ဥပ္ပန္နဿ စ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, န ဗျာပာဒပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ န ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ န ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ န ဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ န ဝိစိကိစ္ဆာပရေတေန, ဥပ္ပန္နာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ သော နေဝ ပထဝိံ နိဿာယ ဈာယတိ, န အာပံ နိဿာယ ဈာယတိ, န တေဇံ နိဿာယ ဈာယတိ, န ဝာယံ နိဿာယ ဈာယတိ, န အာကာသာနဉ္စာယတနံ နိဿာယ ဈာယတိ, န ဝိညာဏဉ္စာယတနံ နိဿာယ ဈာယတိ, န အာကိဉ္စညာယတနံ နိဿာယ ဈာယတိ, န နေဝသညာနာသညာယတနံ နိဿာယ ဈာယတိ, န ဣဓလောကံ နိဿာယ ဈာယတိ, န ပရလောကံ နိဿာယ ဈာယတိ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တမ္ပိ နိဿာယ န ဈာယတိ; ဈာယတိ စ ပန။ ဧဝံ ဈာယိဉ္စ ပန, သဒ္ဓ, ဘဒ္ရံ ပုရိသာဇာနီယံ သဣန္ဒာ ဒေဝါ သဗ္ရဟ္မကာ သပဇာပတိကာ အာရကာဝ နမဿန္တိ –

> “နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
> ယဿ တေ နာဘိဇာနာမ၊ ယမ္ပိ နိဿာယ ဈာယသီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ သဒ္ဓော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝောစ – “ကထံ ဈာယီ ပန, ဘန္တေ, ဘဒ္ရော ပုရိသာဇာနီယော [ပုရိသာဇာနီယော ဈာယတိ, သော (သီ. သျာ. ပီ.), ပုရိသာဇာနီယော, သော (က.)] နေဝ ပထဝိံ နိဿာယ ဈာယတိ, န အာပံ နိဿာယ ဈာယတိ, န တေဇံ နိဿာယ ဈာယတိ, န ဝာယံ နိဿာယ ဈာယတိ, န အာကာသာနဉ္စာယတနံ နိဿာယ ဈာယတိ, န ဝိညာဏဉ္စာယတနံ နိဿာယ ဈာယတိ, န အာကိဉ္စညာယတနံ နိဿာယ ဈာယတိ, န နေဝသညာနာသညာယတနံ နိဿာယ ဈာယတိ, န ဣဓလောကံ နိဿာယ ဈာယတိ , န ပရလောကံ နိဿာယ ဈာယတိ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တမ္ပိ နိဿာယ န ဈာယတိ; ဈာယတိ စ ပန? ကထံ ဈာယိဉ္စ ပန, ဘန္တေ, ဘဒ္ရံ ပုရိသာဇာနီယံ သဣန္ဒာ ဒေဝါ သဗ္ရဟ္မကာ သပဇာပတိကာ အာရကာဝ နမဿန္တိ –

> “နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
> ယဿ တေ နာဘိဇာနာမ၊ ယမ္ပိ နိဿာယ ဈာယသီ”တိ။

“ဣဓ, သဒ္ဓ, ဘဒ္ရဿ ပုရိသာဇာနီယဿ ပထဝိယံ ပထဝိသညာ ဝိဘူတာ ဟောတိ, အာပသ္မိံ အာပောသညာ ဝိဘူတာ ဟောတိ, တေဇသ္မိံ တေဇောသညာ ဝိဘူတာ ဟောတိ, ဝါယသ္မိံ ဝါယောသညာ ဝိဘူတာ ဟောတိ, အာကာသာနဉ္စာယတနေ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာ ဝိဘူတာ ဟောတိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနေ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာ ဝိဘူတာ ဟောတိ, အာကိဉ္စညာယတနေ အာကိဉ္စညာယတနသညာ ဝိဘူတာ ဟောတိ, နေဝသညာနာသညာယတနေ နေဝသညာနာသညာယတနသညာ ဝိဘူတာ ဟောတိ, ဣဓလောကေ ဣဓလောကသညာ ဝိဘူတာ ဟောတိ, ပရလောကေ ပရလောကသညာ ဝိဘူတာ ဟောတိ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တတြာပိ သညာ ဝိဘူတာ ဟောတိ။ ဧဝံ ဈာယီ ခော, သဒ္ဓ, ဘဒ္ရော ပုရိသာဇာနီယော နေဝ ပထဝိံ နိဿာယ ဈာယတိ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, တမ္ပိ နိဿာယ န ဈာယတိ; ဈာယတိ စ ပန။ ဧဝံ ဈာယိဉ္စ ပန, သဒ္ဓ, ဘဒ္ရံ ပုရိသာဇာနီယံ သဣန္ဒာ ဒေဝါ သဗ္ရဟ္မကာ သပဇာပတိကာ အာရကာဝ နမဿန္တိ –

> “နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
> ယဿ တေ နာဘိဇာနာမ၊ ယမ္ပိ နိဿာယ ဈာယသီ”တိ။ နဝမံ။

၁၀. မောရနိဝါပသုတ္တံ

၁၀. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ မောရနိဝါပေ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဘိက္ခဝေါ’’တိ။ ‘‘ဘဒန္တေ’’တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘တီဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အစ္စန္တနိဋ္ဌော ဟောတိ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေဟိ တီဟိ? အသေခေန သီလက္ခန္ဓေန, အသေခေန သမာဓိက္ခန္ဓေန , အသေခေန ပညာက္ခန္ဓေန – ဣမေဟိ, ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အစ္စန္တနိဋ္ဌော ဟောတိ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနံ။

‘‘အပရေဟိပိ, ဘိက္ခဝေ, တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အစ္စန္တနိဋ္ဌော ဟောတိ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေဟိ တီဟိ ? ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယေန, အာဒေသနာပာဋိဟာရိယေန, အနုသာသနီပာဋိဟာရိယေန – ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အစ္စန္တနိဋ္ဌော ဟောတိ, အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနံ။

‘‘အပရေဟိပိ, ဘိက္ခဝေ, တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အစ္စန္တနိဋ္ဌော ဟောတိ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေဟိ တီဟိ? သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ, သမ္မာဉာဏေန, သမ္မာဝိမုတ္တိယာ – ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အစ္စန္တနိဋ္ဌော ဟောတိ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနံ။

‘‘ဒွီဟိ , ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အစ္စန္တနိဋ္ဌော ဟောတိ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေဟိ ဒွီဟိ? ဝိဇ္ဇာယ, စရဏေန – ဣမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒွီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အစ္စန္တနိဋ္ဌော ဟောတိ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနံ။ ဗြဟ္မုနာပေသာ, ဘိက္ခဝေ, သနင်္ကုမာရေန ဂါထာ ဘာသိတာ –

‘‘ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ၊ ယေ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေ’’တိ [ဒီ. နိ. ၁.၂၇၇; သံ. နိ. ၁.၁၈၂; ၂.၂၄၅]။

‘‘သာ ခေါ ပနေသာ, ဘိက္ခဝေ, သနင်္ကုမာရေန ဂါထာ ဘာသိတာ သုဘာသိတာ, နော ဒုဗ္ဘာသိတာ; အတ္ထသံဟိတာ , နော အနတ္ထသံဟိတာ; အနုမတာ မယာ။ အဟမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဝဒာမိ –

‘‘ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ၊ ယေ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေ’’တိ။ ဒသမံ။

နိဿယဝဂ္ဂေါ [နိဿာယဝဂ္ဂေါ (သျာ. ကံ.)] ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ကိမတ္ထိယာ စေတနာ တယော၊ ဥပနိသာ ဗျသနေန စ။
ဒွေ သညာ မနသိကာရော၊ သဒ္ဓော မောရနိဝါပကန္တိ။

၂. အနုဿတိဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမမဟာနာမသုတ္တံ

၁၁. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – ''နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ''တိ။ အဿောသိ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော – ''သမ္ဗဟုလာ ကိရ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – 'နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'''တိ။

အထ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘန္တေ – 'သမ္ဗဟုလာ ကိရ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'တိ။ တေသံ နော, ဘန္တေ, နာနာဝိဟာရေဟိ ဝိဟရတံ ကေနဿ [ကေန (သျာ. ကံ.)] ဝိဟာရေန ဝိဟာတဗ္ဗ''န္တိ?

''သာဓု သာဓု, မဟာနာမ! ဧတံ ခေါ, မဟာနာမ, တုမှာကံ ပတိရူပံ ကုလပုတ္တာနံ, ယံ တုမှေ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆေယျာထ – 'တေသံ နော, ဘန္တေ, နာနာဝိဟာရေဟိ ဝိဟရတံ ကေနဿ ဝိဟာရေန ဝိဟာတဗ္ဗ'''န္တိ? သဒ္ဓော ခေါ, မဟာနာမ, အာရာဓကော ဟောတိ, နော အဿဒ္ဓော; အာရဒ္ဓဝီရိယော အာရာဓကော ဟောတိ, နော ကုသီတော; ဥပဋ္ဌိတဿတိ အာရာဓကော ဟောတိ , နော မုဋ္ဌဿတိ; သမာဟိတော အာရာဓကော ဟောတိ, နော အသမာဟိတော; ပညဝါ အာရာဓကော ဟောတိ, နော ဒုပ္ပညော။ ဣမေသု ခေါ တွံ, မဟာနာမ, ပဉ္စသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာယ ဆ ဓမ္မေ ဥတ္တရိ [ဥတ္တရိံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဘာဝေယျာသိ။ [အ. နိ. ၆.၁၀] ''ဣဓ တွံ, မဟာနာမ, တထာဂတံ အနုဿရေယျာသိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ'တိ။ ယသ္မိံ, မဟာနာမ, သမယေ အရိယသာဝကော တထာဂတံ အနုဿရတိ, နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န ဒောသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ; ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ တထာဂတံ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခေါ ပန, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော ဝိဟရတိ, သဗျာပဇ္ဇာယ ပဇာယ အဗျာပဇ္ဇော ဝိဟရတိ, ဓမ္မသောတသမာပန္နော ဗုဒ္ဓါနုဿတိံ ဘာဝေတိ။

''ပုန စပရံ တွံ, မဟာနာမ, ဓမ္မံ အနုဿရေယျာသိ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော [ဩပနယိကော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ'တိ။ ယသ္မိံ, မဟာနာမ, သမယေ အရိယသာဝကော ဓမ္မံ အနုဿရတိ, နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န ဒောသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ; ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ ဓမ္မံ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခေါ ပန, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော ဝိဟရတိ, သဗျာပဇ္ဇာယ ပဇာယ အဗျာပဇ္ဇော ဝိဟရတိ, ဓမ္မသောတသမာပန္နော ဓမ္မာနုဿတိံ ဘာဝေတိ။

''ပုန စပရံ တွံ, မဟာနာမ, သင်္ဃံ အနုဿရေယျာသိ – 'သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ, ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ'တိ။ ယသ္မိံ,

မဟာနာမ, သမယေ အရိယသာဝကော သင်္ဃံ အနုဿရတိ, နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န ဒောသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ; ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ သင်္ဃံ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခော ပန, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော ဝိဟရတိ, သဗျာပဇ္ဇာယ ပဇာယ အဗျာပဇ္ဇော ဝိဟရတိ, ဓမ္မသောတသမာပန္နော သင်္ဃာနုဿတိံ ဘာဝေတိ။

"ပုန စပရံ တုမှံ, မဟာနာမ, အတ္တနော သီလာနိ အနုဿရေယျာထ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒာနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။ ယသ္မိံ, မဟာနာမ, သမယေ အရိယသာဝကော သီလံ အနုဿရတိ, နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န ဒောသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ; ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ သီလံ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခော ပန, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော ဝိဟရတိ, သဗျာပဇ္ဇာယ ပဇာယ အဗျာပဇ္ဇော ဝိဟရတိ, ဓမ္မသောတသမာပန္နော သီလာနုဿတိံ ဘာဝေတိ။

"ပုန စပရံ တုမှံ, မဟာနာမ, အတ္တနော စာဂံ အနုဿရေယျာထ – 'လာဘာ ဝတ မေ, သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ, ယောဟံ မစ္ဆေရမလပရိယုဋ္ဌိတာယ ပဇာယ ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသာမိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါဿဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော'တိ။ ယသ္မိံ, မဟာနာမ , သမယေ အရိယသာဝကော စာဂံ အနုဿရတိ, နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န ဒောသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ; ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ စာဂံ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခော ပန, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော ဝိဟရတိ, သဗျာပဇ္ဇာယ ပဇာယ အဗျာပဇ္ဇော ဝိဟရတိ, ဓမ္မသောတသမာပန္နော စာဂါနုဿတိံ ဘာဝေတိ။

"ပုန စပရံ တုမှံ, မဟာနာမ, ဒေဝတာ အနုဿရေယျာထ – 'သန္တိ ဒေဝါ စာတုမဟာရာဇိကာ, သန္တိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ, သန္တိ ဒေဝါ ယာမာ, သန္တိ ဒေဝါ တုသိတာ, သန္တိ ဒေဝါ နိမ္မာနရတိနော, သန္တိ ဒေဝါ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနော, သန္တိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ, သန္တိ ဒေဝါ တတုတ္တရိ။ ယထာရူပါယ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဣတော စုတာ တတ္ထုပပန္နာ , မယှမ္ပိ တထာရူပါ သဒ္ဓါ သံဝိဇ္ဇတိ။ ယထာရူပေန သီလေန သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဣတော စုတာ တတ္ထုပပန္နာ, မယှမ္ပိ တထာရူပံ သီလံ သံဝိဇ္ဇတိ။ ယထာရူပေန သုတေန သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဣတော စုတာ တတ္ထုပပန္နာ, မယှမ္ပိ တထာရူပံ သုတံ သံဝိဇ္ဇတိ။ ယထာရူပေန စာဂေန သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဣတော စုတာ တတ္ထုပပန္နာ, မယှမ္ပိ တထာရူပေါ စာဂေါ သံဝိဇ္ဇတိ။ ယထာရူပါယ ပညာယ သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဣတော စုတာ တတ္ထုပပန္နာ, မယှမ္ပိ တထာရူပါ ပညာ သံဝိဇ္ဇတီ'တိ။ ယသ္မိံ, မဟာနာမ, သမယေ အရိယသာဝကော အတ္တနော စ တာသဉ္စ ဒေဝတာနံ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စ သုတဉ္စ စာဂဉ္စ ပညဉ္စ အနုဿရတိ, နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န ဒောသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ; ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ ဒေဝတာ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခော ပန, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဝိသမဂတာယ ပဇာယ သမပ္ပတ္တော ဝိဟရတိ, သဗျာပဇ္ဇာယ ပဇာယ အဗျာပဇ္ဇော ဝိဟရတိ, ဓမ္မသောတသမာပန္နော ဒေဝတာနုဿတိံ ဘာဝေတီ"တိ။ ပဌမံ။

၂. ဒုတိယမဟာနာမသုတ္တံ

၁၂. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန မဟာနာမော သက္ကော ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဟောတိ အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – ''နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ''တိ။

အဿောသိ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော – ''သမ္ဗဟုလာ ကိရ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – 'နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'''တိ။ အထ ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘန္တေ – 'သမ္ဗဟုလာ ကိရ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'တိ။ တေသံ နော, ဘန္တေ, နာနာဝိဟာရေဟိ ဝိဟရတံ ကေနဿ ဝိဟာရေန ဝိဟာတဗ္ဗ''န္တိ?

''သာဓု သာဓု, မဟာနာမ! ဧတံ ခေါ, မဟာနာမ, တုမှာကံ ပတိရူပံ ကုလပုတ္တာနံ ယံ တုမှေ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆေယျာထ – 'တေသံ နော, ဘန္တေ, နာနာဝိဟာရေဟိ ဝိဟရတံ ကေနဿ ဝိဟာရေန ဝိဟာတဗ္ဗ'န္တိ? သဒ္ဓေါ ခေါ, မဟာနာမ, အာရာဓကော ဟောတိ, နော အဿဒ္ဓေါ; အာရဒ္ဓဝီရိယော အာရာဓကော ဟောတိ, နော ကုသီတော; ဥပဋ္ဌိတဿတိ အာရာဓကော ဟောတိ, နော မုဋ္ဌဿတိ; သမာဟိတော အာရာဓကော ဟောတိ , နော အသမာဟိတော; ပညဝါ အာရာဓကော ဟောတိ, နော ဒုပ္ပညော။ ဣမေသု ခေါ တွံ, မဟာနာမ, ပဉ္စသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာယ ဆ ဓမ္မေ ဥတ္တရိ ဘာဝေယျာသိ။

[အ. နိ. ၆.၉] ''ဣဓ တွံ, မဟာနာမ, တထာဂတံ အနုဿရေယျာသိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပေ။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'တိ။ ယသ္မိံ, မဟာနာမ, သမယေ အရိယသာဝကော တထာဂတံ အနုဿရတိ, နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န ဒောသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ; ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ တထာဂတံ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခေါ ပန, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣမံ ခေါ တွံ, မဟာနာမ, ဗုဒ္ဓါနုဿတိံ ဂစ္ဆန္တောပိ ဘာဝေယျာသိ, ဌိတောပိ ဘာဝေယျာသိ, နိသိန္နောပိ ဘာဝေယျာသိ, သယာနောပိ ဘာဝေယျာသိ, ကမ္မန္တံ အဓိဋ္ဌဟန္တောပိ ဘာဝေယျာသိ, ပုတ္တသမ္ဗာဓသယနံ အဇ္ဈာဝသန္တောပိ ဘာဝေယျာသိ။

''ပုန စပရံ တွံ, မဟာနာမ, ဓမ္မံ အနုဿရေယျာသိ။ပေ။ သင်္ဃံ အနုဿရေယျာသိ။ပေ။ အတ္တနော သီလာနိ အနုဿရေယျာသိ။ပေ။ အတ္တနော စာဂံ အနုဿရေယျာသိ။ပေ။ ဒေဝတာ အနုဿရေယျာသိ – 'သန္တိ ဒေဝါ စာတုမဟာရာဇိကာ။ပေ။ သန္တိ ဒေဝါ တတုတ္တရိ။ ယထာရူပါယ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဣတော စုတာ တတ္ထူပပန္နာ, မယှမ္ပိ တထာရူပါ သဒ္ဓါ သံဝိဇ္ဇတိ။ ယထာရူပေန သီလေန။ သုတေန။ စာဂေန။ ပညာယ သမန္နာဂတာ တာ ဒေဝတာ ဣတော စုတာ တတ္ထူပပန္နာ , မယှမ္ပိ တထာရူပါ ပညာ သံဝိဇ္ဇတီ'တိ။ ယသ္မိံ, မဟာနာမ, သမယေ အရိယသာဝကော အတ္တနော စ တာသဉ္စ ဒေဝတာနံ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စ သုတဉ္စ စာဂဉ္စ ပညဉ္စ အနုဿရတိ, နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န ဒောသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ, န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ; ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ ဒေဝတာ အာရဗ္ဘ။ ဥဇုဂတစိတ္တော ခေါ ပန, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒိယတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣမံ ခေါ တွံ, မဟာနာမ, ဒေဝတာနုဿတိံ ဂစ္ဆန္တောပိ ဘာဝေယျာသိ, ဌိတောပိ ဘာဝေယျာသိ, နိသိန္နောပိ ဘာဝေယျာသိ, သယာနောပိ ဘာဝေယျာသိ, ကမ္မန္တံ အဓိဋ္ဌဟန္တောပိ ဘာဝေယျာသိ, ပုတ္တသမ္ဗာဓသယနံ အဇ္ဈာဝသန္တောပိ ဘာဝေယျာသီ''တိ။ ဒုတိယံ။

၃. နန္ဒိယသုတ္တံ

၁၃. ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝ တာ သာဝတ္ထိယံ ဝဿာဝါသံ ဥပဂန္တုကာမော ဟောတိ [အဟောသိ (က.)]။

အဿောသိ ခေါ နန္ဒိယော သက္ကော – ''ဘဂဝါ ကိရ သာဝတ္ထိယံ ဝဿာဝါသံ ဥပဂန္တုကာမော''တိ။ အထ ခေါ နန္ဒိယဿ သက္ကဿ ဧတဒဟောသိ – ''ယံနူနာဟမ္ပိ သာဝတ္ထိယံ ဝဿာဝါသံ ဥပဂစ္ဆေယျံ။ တတ္ထ က မ္မန္တဉ္စေဝ အဓိဋ္ဌဟိဿာမိ, ဘဂဝန္တဉ္စ လစ္ဆာမိ ကာလေန ကာလံ ဒဿနာယာ''တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝဿာဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ [ဥပဂဉ္ဆိ (သီ. ပီ.)] ။ နန္ဒိယောပိ ခေါ သက္ကော သာဝတ္ထိယံ ဝဿာဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ။ တတ္ထ ကမ္မန္တဉ္စေဝ အဓိဋ္ဌာသိ [အဓိဋ္ဌာယ (သျာ.), အဓိဋ္ဌာတိ (က.)] , ဘဂဝန္တ ဉ္စ လဘိ [လစ္ဆတိ (သျာ. က.)] ကာလေန ကာလံ ဒဿနာယ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ဘဂဝ တော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – ''နိဋ္ဌိတစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ''တိ။

အဿောသိ ခေါ နန္ဒိယော သက္ကော – ''သမ္ဗဟုလာ ကိရ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – 'နိဋ္ဌိတ စီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'''တိ။ အထ ခေါ နန္ဒိယော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပ သင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ နန္ဒိယော သက္ကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘန္တေ – 'သမ္ဗဟုလာ ကိရ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော စီဝရကမ္မံ ကရောန္တိ – နိဋ္ဌိ တစီဝရော ဘဂဝါ တေမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္ကမိဿတီ'တိ။ တေသံ နော, ဘန္တေ, နာနာဝိဟာရေဟိ ဝိဟရတံ ကေ နဿ ဝိဟာရေန ဝိဟာတဗ္ဗ''န္တိ?

''သာဓု သာဓု, နန္ဒိယ! ဧတံ ခေါ, နန္ဒိယ, တုမှာကံ ပတိရူပံ ကုလပုတ္တာနံ, ယံ တုမှေ ဟ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိ တွာ ပုစ္ဆေယျာထ – 'တေသံ နော, ဘန္တေ, နာနာဝိဟာရေဟိ ဝိဟရတံ ကေနဿ ဝိဟာရေန ဝိဟာတဗ္ဗ'န္တိ? သဒ္ဓေ ခေါ, နန္ဒိယ, အာရာဓကော ဟောတိ, နော အဿဒ္ဓော; သီလဝါ အာရာဓကော ဟောတိ, နော ဒုဿီလော; အာရဒ္ဓ ဝီရိယော အာရာဓကော ဟောတိ, နော ကုသီတော; ဥပဋ္ဌိတဿတိ အာရာဓကော ဟောတိ, နော မုဋ္ဌဿတိ; သမာဟိ တော အာရာဓကော ဟောတိ, နော အသမာဟိတော; ပညဝါ အာရာဓကော ဟောတိ, နော ဒုပ္ပညော။ ဣမေသု ခေါ တေ, န န္ဒိယ, ဆသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာယ ပဉ္စသု ဓမ္မေသု အဇ္ဈတ္တံ သတိ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

''ဣဓ တွံ, နန္ဒိယ, တထာဂတံ အနုဿရေယျာသိ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသ မ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ , သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'တိ။ ဣတိ ခေါ တေ, နန္ဒိယ, တထာဂတံ အာရဗ္ဘ အဇ္ဈတ္တံ သတိ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

''ပုန စပရံ တွံ, နန္ဒိယ, ဓမ္မံ အနုဿရေယျာသိ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိ ကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ'တိ။ ဣတိ ခေါ တေ, နန္ဒိယ, ဓမ္မံ အာရဗ္ဘ အဇ္ဈတ္တံ သတိ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

''ပုန စပရံ တွံ, နန္ဒိယ, ကလျာဏမိတ္တေ အနုဿရေယျာသိ – 'လာဘာ ဝတ မေ, သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ, ယဿ မေ ကလျာဏမိတ္တာ အနုကမ္ပကာ အတ္ထကာမာ ဩဝါဒကာ အနုသာသကာ'တိ။ ဣတိ ခေါ တေ, နန္ဒိယ, ကလျာ ဏမိတ္တေ အာရဗ္ဘ အဇ္ဈတ္တံ သတိ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

''ပုန စပရံ တွံ, နန္ဒိယ, အတ္တနော စာဂံ အနုဿရေယျာသိ – 'လာဘာ ဝတ မေ, သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ, ယောဟံ မစ္ ဆေရမလပရိယုဋ္ဌိတာယ ပဇာယ ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသာမိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေ ဿဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒာနသံဝိဘာဂရတော'တိ။ ဣတိ ခေါ တေ, နန္ဒိယ, စာဂံ အာရဗ္ဘ အဇ္ဈတ္တံ သတိ ဥပဋ္ ဌာပေတဗ္ဗာ။

''ပုန စပရံ တွံ, နန္ဒိယ, ဒေဝတာ အနုဿရေယျာသိ – 'ယာ ဒေဝတာ အတိက္ကမ္မေဝ ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခ ာနံ [ကဗဠိင်္ကာရဘက္ခာနံ (သီ.), ကဗဠီကာရဘက္ခာနံ (သျာ. ကံ. ပီ.)] ဒေဝတာနံ သဟဗျတံ အညတရံ မနောမယံ

ကာယံ ဥပပန္နာ, တာ ကရဏီယံ အတ္တနော န သမနုပဿန္တိ ကတဿ တ ပတိစယံ။ သေယျထာပိ, နန္ဒိယ, ဘိက္ခု အ
သမယဝိမုတ္တော ကရဏီယံ အတ္တနော န သမနုပဿတိ ကတဿ တ ပတိစယံ; ဧဝမေဝံ ခော, နန္ဒိယ, ယာ တာ ဒေဝ
တာ အတိက္ကမ္မေဝ ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခာနံ ဒေဝတာနံ သဟဗျတံ အညတရံ မနောမယံ ကာယံ ဥပပန္နာ, တာ ကရ
ဏီယံ အတ္တနော န သမနုပဿန္တိ ကတဿ တ ပတိစယံ။ ဣတိ ခော တေ, နန္ဒိယ, ဒေဝတာ အာရဠှ အဇ္ဈတ္တံ
သတိ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။

"ဣမေဟိ ခော, နန္ဒိယ, ဧကာဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော ပဇဟတေဝ ပာပကေ အကုသလေ
ဓမ္မေ, န ဥပာဒိယတိ။ သေယျထာပိ, နန္ဒိယ, ကုမ္ဘော နိက္ကုဇ္ဇော [နိကုဇ္ဇော (က.)] ဝမတေဝ ဥဒကံ, နော ဝန္တံ ပစ္
စာဝမတိ [ပစ္စာမသတိ (သျာ.)] ; သေယျထာပိ တ ပန, နန္ဒိယ, သုက္ခေ တိဏဒာယေ အဂ္ဂိ မုတ္တော ဍဟညေဝ ဂစ္
ဆတိ, နော ဒဍ္ဎံ ပစ္စုဒာဝတ္တတိ ; ဧဝမေဝံ ခော, နန္ဒိယ, ဣမေဟိ ဧကာဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အရိယသာဝ
ကော ပဇဟတေဝ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ, န ဥပာဒိယတီ"တိ။ တတိယံ။

၄. သုဘူတိသုတ္တံ

၁၄. အထ ခော အာယသ္မာ သုဘူတိ သဒ္ဓေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂ
ဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ သုဘူတိံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – "ကော နာ
မာယံ [ကော နာမော အယံ (သီ. က.), ကော နာမ အယံ (သျာ. ကံ.)] , သုဘူတိ, ဘိက္ခူ"တိ? "သဒ္ဓော နာမာယံ, ဘန္တေ,
ဘိက္ခု, သုဒတ္တဿ [သုဒ္ဓဿ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဥပာသကဿ ပုတ္တော, သဒ္ဓါ အကာရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗ
ဇိတော"တိ။

"ကစ္စိ ပနာယံ, သုဘူတိ, သဒ္ဓော ဘိက္ခု သုဒတ္တဿ ဥပာသကဿ ပုတ္တော သဒ္ဓါ အကာရသ္မာ အနဂါရိယံ
ပဗ္ဗဇိတော သန္ဒိဿတိ သဒ္ဓါပဒာနေသူ"တိ? "ဧတဿ, ဘဂဝါ, ကာလော; ဧတဿ, သုဂတ, ကာလော, ယံ ဘဂ
ဝါ သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနာနိ ဘာသေယျ။ ဣဒါနာဟံ ဇာနိဿာမိ ယဒိ ဝါ အယံ ဘိက္ခု သန္ဒိဿတိ သဒ္ဓါပဒာနေ
သု ယဒိ ဝါ နော"တိ။

"တေန ဟိ, သုဘူတိ, သုဏာဟိ, သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ; ဘာသိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ, ဘန္တေ"တိ ခော အာယသ္မာ
သုဘူတိ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

"ဣဓ , သုဘူတိ, ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော အဏုမ
တ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ယမ္ပိ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ။ပေ။
သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု, ဣဒမ္ပိ, သုဘူတိ, သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနံ ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော; ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလျာ
ဏာ မဇ္ဈေကလျာဏာ ပရိယောသာနကလျာဏာ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ
အဘိဝဒန္တိ, တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပ
ဋိဝိဒ္ဓါ။ ယမ္ပိ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဟောတိ။ပေ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ, ဣဒမ္ပိ, သုဘူတိ, သဒ္ဓဿ သဒ္
ဓါပဒာနံ ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ဟောတိ ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော။ ယမ္
ပိ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ဟောတိ ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော, ဣဒမ္ပိ, သုဘူတိ,
သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနံ ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု သုဝစော ဟောတိ သောဝစဿကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ခမော ပဒက္ခိဏဂ္ဂ
ာဟီ အနုသာသနိံ။ ယမ္ပိ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု သုဝစော ဟောတိ သောဝစဿကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ခမော ပ
ဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ အနုသာသနိံ, ဣဒမ္ပိ, သုဘူတိ, သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနံ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သဗ္ဗဟမ္မစာရီနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိံကရဏီယာနိ တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိ အနလသော တတြုပာယာယ ဝီမံသာယ သမန္နာဂတော အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတုံ။ ယမ္ပိ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သဗ္ဗဟမ္မစာရီနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိံကရဏီယာနိ တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိ အနလသော တတြုပာယာယ ဝီမံသာယ သမန္နာဂတော အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတုံ, ဣဒမ္ပိ, သုဘူတိ, သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနံ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု ဓမ္မကာမော ဟောတိ ပိယသမုဒာဟာရော အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ ဥဠာရပါမောဇ္ဇော။ ယမ္ပိ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု ဓမ္မကာမော ဟောတိ ပိယသမုဒာဟာရော အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ ဥဠာရပါမောဇ္ဇော, ဣဒမ္ပိ, သုဘူတိ, သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနံ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒာယ, ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယမ္ပိ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒာယ ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဣဒမ္ပိ, သုဘူတိ, သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနံ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ ယမ္ပိ , သုဘူတိ, ဘိက္ခု စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ, ဣဒမ္ပိ, သုဘူတိ, သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနံ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာရီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ – ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ ယမ္ပိ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ, ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော။ပေ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ ဣဒမ္ပိ, သုဘူတိ, သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနံ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ – ‘ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ, သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ ယမ္ပိ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန။ပေ။ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ, ဣဒမ္ပိ, သုဘူတိ, သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနံ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု အာသဝာနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ယမ္ပိ, သုဘူတိ, ဘိက္ခု အာသဝာနံ ခယာ။ပေ။ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဣဒမ္ပိ, သုဘူတိ, သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနံ ဟောတီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ သုဘူတိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ယာနိမာနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနာနိ ဘာသိတာနိ, သံဝိဇ္ဇန္တိ တာနိ ဣမဿ ဘိက္ခုနော, အယဉ္စ ဘိက္ခု ဧတေသု သန္ဒိဿတိ။

‘‘အယံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂောစရသမ္ပန္နော အဏု မတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။

‘‘အယံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော; ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလျာဏာ မဇ္ဈေကလျာဏာ ပရိယောသာနကလျာဏာ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝ ဒန္တိ, တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓ ဓာ။

‘‘အယံ , ဘန္တေ, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ဟောတိ ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော။

‘‘အယံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု သုဝစော ဟောတိ။ပေ။ အနုသာသနိံ။

‘‘အယံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သဗြဟ္မစာရီနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိံကရဏီယာနိ တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိ အနလ သော တတြုပါယာယ ဝီမံသာယ သမန္နာဂတော အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတုံ။

‘‘အယံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု ဓမ္မကာမော ဟောတိ ပိယသမုဒါဟာရော အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ ဥဠာရပါမောဇ္ဇော။

‘‘အယံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ။ပေ။ ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေ သု ဓမ္မေသု။

‘‘အယံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု စတုန္နံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆ လာဘီ အကသိရလာဘီ။

‘‘အယံ , ဘန္တေ, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိ ယော။ပေ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။

‘‘အယံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန။ပေ။ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပ ဇာနာတိ။

‘‘အယံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ။ပေ။ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ယာနိမာနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝ တာ သဒ္ဓဿ သဒ္ဓါပဒာနာနိ ဘာသိတာနိ, သံဝိဇ္ဇန္တိ တာနိ ဣမဿ ဘိက္ခုနော, အယဉ္စ ဘိက္ခု ဧတေသု သန္ဒိဿ သတီ’’တိ။

‘‘သာဓု သာဓု, သုဘူတိ! တေန ဟိ တွံ, သုဘူတိ, ဣမိနာ စ သဒ္ဓေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဝိဟရေယျာသိ။ ယဒါ စ တွံ, သုဘူတိ, အာကင်္ခေယျာသိ တထာဂတံ ဒဿနာယ, ဣမိနာ သဒ္ဓေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဥပသင်္ကမေယျာသိ တထာဂ တံ ဒဿနာယာ’’တိ။ စတုတ္ထံ။

၅. မေတ္တာသုတ္တံ

၁၅. [ပဋိ. မ. ၂.၂၂; မိ. ပ. ၄.၄.၆] ‘‘မေတ္တာယ , ဘိက္ခဝေ, စေတောဝိမုတ္တိယာ အာသေဝိတာယ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီက တာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ ဧကာဒသာနိသံသာ ပာဋိကင်္ခါ။

ကတမေ ဧကာဒသ? သုခံ သုပတိ, သုခံ ပဋိဗုဇ္ဈတိ , န ပါပကံ သုပိနံ ပဿတိ, မနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ, အမနု ဿာနံ ပိယော ဟောတိ, ဒေဝတာ ရက္ခန္တိ, နာဿ အဂ္ဂိ ဝါ ဝိသံ ဝါ သတ္ထံ ဝါ ကမတိ, တုဝဋံ စိတ္တံ သမာဓိယတိ, မုခဝဏ္ဏော ဝိပ္ပသီဒတိ, အသမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတိ, ဥတ္တရိ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈန္တော ဗြဟ္မလောကူပဂေါ ဟောတိ။

မေတ္တာယ, ဘိက္ခဝေ, စေတောဝိမုတ္တိယာ အာသေဝိတာယ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓာယ ဣမေ ဧကာဒသာနိသံသာ ပာဋိကင်္ခါ’’တိ။ ပဉ္စမံ။

၆. အဋ္ဌကနာဂရသုတ္တံ

၁၆. ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ ဗေလုဝဂါမကေ [ဝေဠုဝဂါမကေ (သ္ယာ. ကံ. က.)] ။ တေန ခော ပန သမယေန ဒသမော ဂဟပတိ အဋ္ဌကနာဂရော ပါဋလိပုတ္တံ အနုပ္ပတ္တော ဟောတိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။

အထ ခော ဒသမော ဂဟပတိ အဋ္ဌကနာဂရော ယေန ကုက္ကုဋာရာမော ယေန အညတရော ဘိက္ခု တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကဟံ နု ခော, ဘန္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဧတရဟိ ဝိဟရတိ? ဒဿနကာမာ ဟိ မယံ, ဘန္တေ, အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒ’’န္တိ။ ‘‘ဧသော, ဂဟပတိ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ ဗေလုဝဂါမကေ’’တိ။

အထ ခော ဒသမော ဂဟပတိ အဋ္ဌကနာဂရော ပါဋလိပုတ္တေ တံ ကရဏီယံ တီရေတွာ ယေန ဝေသာလီ ဗေလုဝဂါမကော ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဒသမော ဂဟပတိ အဋ္ဌကနာဂရော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အတ္ထိ နု ခော, ဘန္တေ အာနန္ဒ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဧကဓမ္မော သမ္မဒက္ခာတော, ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော အဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အပရိက္ခီဏာ တ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တံ တ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတီ’’တိ? ‘‘အတ္ထိ ခော, ဂဟပတိ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဧကဓမ္မော သမ္မဒက္ခာတော, ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော အဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အပရိက္ခီဏာ တ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တံ တ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတီ’’တိ။

‘‘ကတမော ပန, ဘန္တေ အာနန္ဒ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဧကဓမ္မော သမ္မဒက္ခာတော, ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော အဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အပရိက္ခီဏာ တ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တံ တ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတီ’’တိ? ‘‘ဣဓ, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ဣဒမ္ပိ ခော ပဌမံ ဈာနံ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္စေတယိတံ’။ ‘ယံ ခော ပန ကိဉ္စိ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္စေတယိတံ, တဒနိစ္စံ နိရောဓဓမ္မ’န္တိ ပဇာနာတိ။ သော တတ္ထ ဌိတော အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ; နော စေ အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ, တေနေဝ ဓမ္မရာဂေန တာယ ဓမ္မနန္ဒိယာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဟောတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ အယမ္ပိ ခော, ဂဟပတိ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဧကဓမ္မော သမ္မဒက္ခာတော, ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော အဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, အပရိက္ခီဏာ တ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တံ တ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတိ။

‘‘ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘ဣဒမ္ပိ ခော စတုတ္ထံ ဈာနံ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္စေတယိတံ’။ ‘ယံ ခော ပန ကိဉ္စိ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္စေတယိတံ တဒနိစ္စံ နိရောဓဓမ္မ’န္တိ ပဇာနာတိ။ သော တတ္ထ ဌိတော အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ; နော စေ အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ, တေနေဝ ဓမ္မရာဂေန တာယ ဓမ္မနန္ဒိယာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဟောတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ အယမ္ပိ ခော, ဂဟပတိ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဧကဓမ္မော သမ္မဒက္ခာတော, ယတ္ထ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တဿ

အာတာပိနော ပဟိတတ္တသ္သ ဝိဟရတော အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ အပရိက္ခီဏာ ဝါ အာသဝါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, အနနုပ္ပတ္တံ ဝါ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတိ။

“ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ တထာ ဒုတိယံ တထာ တတိယံ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘အယမ္ပိ ခော မေတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ အဘိသင်္ခတာ အဘိသဉ္စေတယိတာ’။ ‘ယံ ခော ပန ကိဉ္စိ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္စေတယိတံ တဒနိစ္စံ နိရောဓဓမ္မ’န္တိ ပဇာနာတိ။ သော တတ္ထ ဌိတော အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ; နော စေ အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ, တေနေဝ ဓမ္မရာဂေန တာယ ဓမ္မနန္ဒိယာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဟောတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ အယမ္ပိ ခော, ဂဟပတိ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ။ပေ.။ အနနုပ္ပတ္တံ ဝါ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတိ။

“ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ တထာ ဒုတိယံ တထာ တတိယံ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘အယမ္ပိ ခော ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ အဘိသင်္ခတာ အဘိသဉ္စေတယိတာ’။ ‘ယံ ခော ပန ကိဉ္စိ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္စေတယိတံ တဒနိစ္စံ နိရောဓဓမ္မ’န္တိ ပဇာနာတိ။ သော တတ္ထ ဌိတော အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ; နော စေ အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ, တေနေဝ ဓမ္မရာဂေန တာယ ဓမ္မနန္ဒိယာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဟောတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ အယမ္ပိ ခော , ဂဟပတိ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ။ပေ.။ အနနုပ္ပတ္တံ ဝါ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတိ။

“ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘အယမ္ပိ ခော အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိ အဘိသင်္ခတာ အဘိသဉ္စေတယိတာ’။ ‘ယံ ခော ပန ကိဉ္စိ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္စေတယိတံ တဒနိစ္စံ နိရောဓဓမ္မ’န္တိ ပဇာနာတိ။ သော တတ္ထ ဌိတော အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ; နော စေ အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ, တေနေဝ ဓမ္မရာဂေန တာယ ဓမ္မနန္ဒိယာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဟောတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ အယမ္ပိ ခော, ဂဟပတိ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ။ပေ.။ အနနုပ္ပတ္တံ ဝါ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတိ။

“ပုန စပရံ, ဂဟပတိ, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ.။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ – ‘အယမ္ပိ ခော အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိ အဘိသင်္ခတာ အဘိသဉ္စေတယိတာ’။ ‘ယံ ခော ပန ကိဉ္စိ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္စေတယိတံ တဒနိစ္စံ နိရောဓဓမ္မ’န္တိ ပဇာနာတိ။ သော တတ္ထ ဌိတော အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ; နော စေ အာသဝါနံ ခယံ ပာပုဏာတိ, တေနေဝ ဓမ္မရာဂေန တာယ ဓမ္မနန္ဒိယာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဟောတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ အယမ္ပိ ခော, ဂဟပတိ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ။ပေ.။ အနနုပ္ပတ္တံ ဝါ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ အနုပာပုဏာတီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဒသမော ဂဟပတိ အဋ္ဌကနာဂရော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – “သေယျထာပိ, ဘန္တေ အာနန္ဒ, ပုရိသော ဧကံ နိဓိမုခံ ဂဝေသန္တော သကိဒေဝ [သဗ္ဗတ္ထပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ] ဧကာဒသ နိဓိမုခါနိ အဓိဂစ္ဆေယျ; ဧဝမေဝံ ခော အဟံ, ဘန္တေ, ဧကံ အမတဒွါရံ ဂဝေသန္တော သကိဒေဝ ဧကာဒသ အမတဒွါရာနိ [ဧကာဒသန္နံ အမတဒွါရာနံ (သဗ္ဗတ္ထ) မ. နိ. ၂.၂၁ ပဿိတဗ္ဗံ] အလတ္ထံ ဘာဝနာယ [ဘာဝနာယ (သျာ.) သီ. ပီ. မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကဒုတိယသုတ္တေပိ, ဘာဝနာယ (မ. နိ. ၂.၂၁)]။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, ပုရိသဿ အဂာရံ ဧကာဒသ ဒွါရံ။ သော တ

သို့ အကရေ အာဒိတ္တေ ကေမေကေနပိ ဒ္ဒုတရေန သက္ကုဏေယျ အတ္တာနံ သောတ္ထိံ ကာတုံ; ဧဝမေဝံ ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, ႜကမေသံ ကောဒသန္နံ အမတဒ္ဒုတရာနံ ကေမေကေနပိ အမတဒ္ဒုတရေန သက္ကုဏိဿာမိ အတ္တာနံ သောတ္ထိံ ကာတုံ။ ႜကမေ ဟိ နာမ, ဘန္တေ, အညတိတ္ထိယာ အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ ပရိယေသိဿန္တိ။ ကိံ [ကိမင်္ဂ (မ. နိ. ၂.၂၁)] ပနာဟံ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပူဇံ န ကရိဿာမီ''တိ!

အထ ခေါ ဒသမော ဂဟပတိ အဋ္ဌကနာဂရော ဝေသာလိကဉ္စ ဟဋ္ဌလိပုတ္တကဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃံ သန္နိပာတာပေတွာ ပဏီတေန ခာဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ ကေမေကဉ္စ ဘိက္ခုံ ပစ္စေကံ ဒုဿ ယုဂေန အစ္ဆာဒေသိ, အာယသ္မန္တဉ္စ အာနန္ဒံ တိစီဝရေန။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပဉ္စသတံ ဝိဟာရံ ကာရာပေသီတိ။ ဆဋ္ဌံ။

၇. ကေဟာလသုတ္တံ

၁၇. ''ကောဒသဟိ, ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ကေဟာလကော အဘဗ္ဗော ကေဂဏံ ပရိဟရိတုံ ဖာတိံ ကာတုံ [ဖာတိကတ္တုံ (သီ.), ဖာတိကာတုံ (သျာ. ပီ.)] ။ ကတမေဟိ ကောဒသဟိ? ႜကဓ, ဘိက္ခဝေ, ကေဟာလကော န ရူပညူ ဟောတိ, န လက္ခဏကုသလော ဟောတိ, န အာသာဋိကံ ဟာရေတာ [သာဋေတာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဟောတိ, န ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ, န ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ, န တိတ္ထံ ဇာနာတိ, န ပီတံ ဇာနာတိ, န ဝီထိံ ဇာနာတိ, န ကေစရကုသလော ဟောတိ, အနဝသေသဒောဟီ စ ဟောတိ, ယေ တေ ဥသဘာ ကေပိတရော ကေပရိဏာယကာ တေ န အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ ။ ႜကမေဟိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကောဒသဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ကေဟာလကော အဘဗ္ဗော ကေဂဏံ ပရိဟရိတုံ ဖာတိံ ကာတုံ။

''ဧဝမေဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကောဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော ႜကမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ။ ကတမေဟိ ကောဒသဟိ? ႜကဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ရူပညူ ဟောတိ, န လက္ခဏကုသလော ဟောတိ, န အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ, န ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ, န ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ, န တိတ္ထံ ဇာနာတိ, န ပီတံ ဇာနာတိ, န ဝီထိံ ဇာနာတိ, န ကေစရကုသလော ဟောတိ, အနဝသေသဒောဟီ စ ဟောတိ, ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ တေ န အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ရူပညူ ဟောတိ? ႜကဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ ( ) [(သဗ္ဗံ ရူပံ) မ. နိ. ၁.၃၄၇ ( ) ကတ္ထစိ ဒိဿတိ] 'စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ, စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပာဒာယရူပ'န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ရူပညူ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န လက္ခဏကုသလော ဟောတိ? ႜကဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု 'ကမ္မလက္ခဏော ဗာလော, ကမ္မလက္ခဏော ပဏ္ဍိတော'တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န လက္ခဏကုသလော ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ? ႜကဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ အဓိဝာသေတိ နပ္ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီကရောတိ န အနဘာဝံ ဂမေတိ, ဥပ္ပန္နံ ဗျာပာဒဝိတက္ကံ။ ဥပ္ပန္နံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ အဓိဝာသေတိ နပ္ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီကရောတိ န အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ။

''ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ? ႜကဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ; ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ န ပဋိပဇ္ဇတိ; န ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ နာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ; ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ န ပဋိပဇ္ဇတိ; န ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ နာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န [မ. နိ. ၁.၃၄၆-၃၄၇ ပန အယံ နကာရော ဓမ္မန္တိပဒသ္သ အနန္တရံ ဒိသ္သတိ] ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န တိတ္ထံ ဇာနာတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ဗဟုသ္သုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ, တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတွာ န ပရိပုစ္ဆတိ န ပရိပဉှတိ – ‘ဣဒံ, ဘန္တေ, ကထံ, ဣမသ္သ ကော အတ္ထော’တိ? တသ္သ တေ အာယသ္မန္တော အဝိဝဋဉ္စေဝ န ဝိဝရန္တိ, အနုတ္တာနီကတဉ္စ န ဥတ္တာနီကရောန္တိ, အနေကဝိဟိတေသု စ ကင်္ခါဌာနိယေသု ဓမ္မေသု ကင်္ခံ န ပဋိဝိနောဒေန္တိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န တိတ္ထံ ဇာနာတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ပီတံ ဇာနာတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒေသိယမာနေ န လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, န လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ , န လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ပီတံ ဇာနာတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဝီထိံ ဇာနာတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဝီထိံ ဇာနာတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဂေါစရကုသလော ဟောတိ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု န ဂေါစရကုသလော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနဝသေသဒေါဟီ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ သဒ္ဓါ ဂဟပတိကာ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေန္တိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ။ တတြ ဘိက္ခု မတ္တံ န ဇာနာတိ ပဋိဂ္ဂဟဏာယ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနဝသေသဒေါဟီ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ, တေ န အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ, တေသု န မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ, န မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ။ န မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ, န တေ အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ။

“ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကာဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ။

“ဧကာဒသဟိ, ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဂေါပါလကော ဘဗ္ဗော ဂေါဂဏံ ပရိဟရိတုံ ဖာတိံ ကာတုံ။ ကတမေဟိ ဧကာဒသဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဂေါပါလကော ရူပညူ ဟောတိ, လက္ခဏကုသလော ဟောတိ, အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ, ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ, ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ, တိတ္ထံ ဇာနာတိ, ပီတံ ဇာနာတိ, ဝီထိံ ဇာနာတိ, ဂေါစရကုသလော ဟောတိ, သာဝသေသဒေါဟီ စ ဟောတိ, ယေ တေ ဥသဘာ ဂေါပိတရော ဂေါပရိဏာယကာ တေ အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကာဒသဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဂေါပါလကော ဘဗ္ဗော ဂေါဂဏံ ပရိဟရိတုံ ဖာတိံ ကာတုံ။

“ဧဝမေဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကာဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတုံ။ ကတမေဟိ ဧကာဒသဟိ? ဣဓ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ရူပညူ ဟောတိ, လက္ခဏကုသလော ဟောတိ, အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ, ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ, ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ, တိတ္ထံ ဇာနာတိ, ပီတံ ဇာနာတိ, ဝီထိံ ဇာနာတိ, ဂေါစရကုသလော ဟောတိ, သာဝသေသဒေါဟီ စ ဟောတိ, ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ တေ အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ရူပညူ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ ‘စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ, စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယရူပ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ရူပညူ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု လက္ခဏကုသလော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ‘ကမ္မလက္ခဏော ဗာလော, ကမ္မလက္ခဏော ပဏ္ဍိတော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု လက္ခဏကုသလော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ, ဥပ္ပန္နံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ။ ဥပ္ပန္နံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ; ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ; ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ; ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ; ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တိတ္ထံ ဇာနာတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ, တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိပုစ္ဆတိ ပရိပဉှတိ – ‘ဣဒံ, ဘန္တေ, ကထံ, ဣမဿ ကော အတ္ထော’တိ? တဿ တေ အာယသ္မန္တော အဝိဝဋဉ္စေဝ ဝိဝရန္တိ, အနုတ္တာနီကတဉ္စ ဥတ္တာနီကရောန္တိ, အနေကဝိဟိတေသု စ ကင်္ခာဋ္ဌာနိယေသု ဓမ္မေသု ကင်္ခံ ပဋိဝိနောဒေန္တိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တိတ္ထံ ဇာနာတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပီတံ ဇာနာတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒေသိယမာနေ လဘတိ အတ္ထဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ, လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပီတံ ဇာနာတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝီထိံ ဇာနာတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝီထိံ ဇာနာတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂေါစရကုသလော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂေါစရကုသလော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာဝသေသဒောဟီ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုံ သဒ္ဓါ ဂဟပတိကာ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေန္တိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ။ တတြ ဘိက္ခု မတ္တံ ဇာနာတိ ပဋိဂ္ဂဟဏာယ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာဝသေသဒောဟီ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ, တေ အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ, တေသု မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ, မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ။

မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ ဧဝံ ခော , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ, တေ အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ။

“ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဧကာဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု ဘဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠ္ဟိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတု”န္တိ။ သတ္တမံ။

၈. ပဌမသမာဓိသုတ္တံ

၁၈. [အ. နိ. ၁၀.၆] အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ –

“သိယာ နု ခော, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ, န အာပသ္မိံ အာပောသညီ အဿ, န တေဇသ္မိံ တေဇောသညီ အဿ, န ဝါယသ္မိံ ဝါယောသညီ အဿ, န အာကာသာနဉ္စာယတနေ အာကာသာနဉ္စာယတနသညီ အဿ, န ဝိညာဏဉ္စာယတနေ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညီ အဿ, န အာကိဉ္စညာယတနေ အာကိဉ္စညာယတနသညီ အဿ, န နေဝသညာနာသညာယတနေ နေဝသညာနာသညာယတနသညီ အဿ, န ဣဓလောကေ ဣဓလောကသညီ အဿ, န ပရလောကေ ပရလောကသညီ အဿ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ?

“သိယာ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ။

“ယထာ ကထံ ပန, ဘန္တေ, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ?

“ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံသညီ ဟောတိ – ‘ဧတံ သန္တံ ဧတံ ပဏီတံ, ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခာရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန’န္တိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ, န အာပသ္မိံ အာပောသညီ အဿ, န တေဇသ္မိံ တေဇောသညီ အဿ, န ဝါယသ္မိံ ဝါယောသညီ အဿ, န အာကာသာနဉ္စာယတနေ အာကာသာနဉ္စာယတနသညီ အဿ, န ဝိညာဏဉ္စာယတနေ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညီ အဿ, န အာကိဉ္စညာယတနေ အာကိဉ္စညာယတနသညီ အဿ, န နေဝသညာနာသညာယတနေ နေဝသညာနာသညာယတနသညီ အဿ, န ဣဓလောကေ ဣဓလောကသညီ အဿ, န ပရလောကေ ပရလောကသညီ အဿ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ။ အဋ္ဌမံ။

၉. ဒုတိယသမာဓိသုတ္တံ

၁၉. တတြ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဘိက္ခဝေါ”တိ။ “ဘဒန္တေ”တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“သိယာ နု ခော ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ, န အာပသ္မိံ အာပောသညီ အဿ။ပေ.။ န အာကိဉ္စညာယတနေ အာကိဉ္စညာယတနသညီ အဿ, န နေဝသညာနာသညာယတနေ နေဝသညာနာသညာယတနသညီ အဿ, န ဣဓလောကေ ဣဓလောကသညီ အဿ, န ပရလောကေ ပရလောကသညီ အဿ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ

သ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ? “ဘဂဝံမူလကာ နော, ဘန္တေ, ဓမ္မာ ဘဂဝံနေတ္တိကာ ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ သာဓု ဝတ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော။ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ”တိ။

“တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ; ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

“သိယာ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ။

“ယထာ ကထံ ပန, ဘန္တေ, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ?

“ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံသညီ ဟောတိ – ‘ဧတံ သန္တံ ဧတံ ပဏီတံ, ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန’န္တိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ. ။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ။ နဝမံ။

၁၀. တတိယသမာဓိသုတ္တံ

၂၀. [အ. နိ. ၁၀.၇] အထ ခော သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ယေနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခော တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစုံ –

“သိယာ နု ခော, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ? “သိယာ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ။

“ယထာ ကထံ ပန, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ?

“ဣဓ , အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံသညီ ဟောတိ – ‘ဧတံ သန္တံ ဧတံ ပဏီတံ, ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန’န္တိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အဿ; သညီ စ ပန အဿာ”တိ။ ဒသမံ။

၁၁. စတုတ္ထသမာဓိသုတ္တံ

၂၁. တတြ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “သိယာ နု ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အဿ, န အာပသ္မိံ အာပောသညီ အဿ, န တေဇသ္မိံ တေဇောသညီ အဿ, န ဝါယသ္မိံ ဝါယောသညီ အဿ, န အာကာသာနဉ္စာယတနေ အာကာသာနဉ္စာယတနသညီ အ

သ္သ, န ဝိညာဏဥ္စာယတနေ ဝိညာဏဥ္စာယတနသညီ အသ္သ, န အာကိဉ္စညာယတနေ အာကိဉ္စညာယတနသညီ အသ္သ, န နေဝသညာနာသညာယတနေ နေဝသညာနာသညာယတနသညီ အသ္သ, န ဣဓလောကေ ဣဓလောကသညီ အသ္သ, န ပရလောကေ ပရလောကသညီ အသ္သ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အသ္သ; သညီ စ ပန အသ္သာ''တိ?

''ဒူရတောပိ ခော မယံ, အာဝုသော, အာဂစ္ဆေယ္ယာမ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ္သ သန္တိကေ ဧတသ္သ ဘာသိတသ္သ အတ္ထမညာတုံ။ သာဓု ဝတာယသ္မန္တံယေဝ သာရိပုတ္တံ ပဋိဘာတု ဧတသ္သ ဘာသိတသ္သ အတ္ထော။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ္သ သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေသ္သန္တီ''တိ။

''တေနဟာဝုသော, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ ; ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခော တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ္သ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ –

''သိယာ, အာဝုသော ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အသ္သ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အသ္သ; သညီ စ ပန အသ္သာ''တိ။

''ယထာ ကထံ ပနာဝုသော, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အသ္သ။ပေ.။ ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အသ္သ; သညီ စ ပန အသ္သာ''တိ?

''ဣဓ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံသညီ ဟောတိ – 'ဧတံ သန္တံ ဧတံ ပဏီတံ, ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခာရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိသ္သဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန'န္တိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, သိယာ ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ သမာဓိပဋိလာဘော ယထာ နေဝ ပထဝိယံ ပထဝိသညီ အသ္သ, န အာပသ္မိံ အာပေါသညီ အသ္သ, န တေဇသ္မိံ တေဇောသညီ အသ္သ, န ဝါယသ္မိံ ဝါယောသညီ အသ္သ, န အာကာသာနဉ္စာယတနေ အာကာသာနဉ္စာယတနသညီ အသ္သ, န ဝိညာဏဥ္စာယတနေ ဝိညာဏဥ္စာယတနသညီ အသ္သ, န အာကိဉ္စညာယတနေ အာကိဉ္စညာယတနသညီ အသ္သ, န နေဝသညာနာသညာယတနေ နေဝသညာနာသညာယတနသညီ အသ္သ, န ဣဓလောကေ ဣဓလောကသညီ အသ္သ , န ပရလောကေ ပရလောကသညီ အသ္သ, ယမ္ပိဒံ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ တတြာပိ န သညီ အသ္သ; သညီ စ ပန အသ္သာ''တိ။ ဧကာဒသမံ။

အနုသ္သတိဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တသ္သုဒ္ဒာနံ –

ဒွေဝ ဝုတ္တာ မဟာနာမေန၊ နန္ဒိယေန သုဘူတိနာ။
မေတ္တာ အဋ္ဌကော ဂေါပာလော၊ စတ္တာရော စ သမာဓိနာတိ။

၃. သာမညဝဂ္ဂေါ

၂၂-၂၉. ‘‘ကောဒသဟိ , ဘိက္ခဝေ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ကေဟလကော အဘဗ္ဗော ကေဂဏံ ပရိဟရိတုံ ဖာတိံ ကာတုံ။ ကတမေဟိ ကောဒသဟိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ကေဟလကော န ရူပညူ ဟောတိ, န လက္ခဏကုသလော ဟောတိ, န အာသာဋိကံ ဟာရေတာ ဟောတိ, န ဝဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတာ ဟောတိ, န ဓူမံ ကတ္တာ ဟောတိ, န တိတ္ထံ ဇာနာတိ, န ပီတံ ဇာနာတိ, န ဝီထိံ ဇာနာတိ, န ဂောစရကုသလော ဟောတိ, အနဝသေသဒောဟီ စ ဟောတိ, ယေ တေ ဥသဘာ ဂောပိတရော ဂေပရိဏာယကာ တေ န အတိရေကပူဇာယ ပူဇေတာ ဟောတိ – ဣမေဟိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကောဒသဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ကေဟလကော အဘဗ္ဗော ကေဂဏံ ပရိဟရိတုံ ဖာတိံ ကာတုံ။

‘‘ဧဝမေဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ကောဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော စက္ခုသ္မိံ အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ပေ.။ အဘဗ္ဗော စက္ခုသ္မိံ ဒုက္ခာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ အဘဗ္ဗော စက္ခုသ္မိံ အနတ္တာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ အဘဗ္ဗော စက္ခုသ္မိံ ခယာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ အဘဗ္ဗော စက္ခုသ္မိံ ဝယာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ အဘဗ္ဗော စက္ခုသ္မိံ ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ အဘဗ္ဗော စက္ခုသ္မိံ နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ အဘဗ္ဗော စက္ခုသ္မိံ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရိတုံ’’။

၃၀-၆၉. ။သောတသ္မိံ။ ဃာနသ္မိံ။ ဇိဝှာယ။ ကာယသ္မိံ။ မနသ္မိံ။။

၇၀-၁၁၇. ။ရူပေသု။ သဒ္ဒေသု။ ဂန္ဓေသု။ ရသေသု။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု။ ဓမ္မေသု။။

၁၁၈-၁၆၅. ။စက္ခုဝိညာဏေ။ သောတဝိညာဏေ။ ဃာနဝိညာဏေ။ ဇိဝှာဝိညာဏေ။ ကာယဝိညာဏေ။ မနောဝိညာဏေ။။

၁၆၆-၂၁၃. ။စက္ခုသမ္ဖဿေ။ သောတသမ္ဖဿေ။ ဃာနသမ္ဖဿေ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿေ ။ ကာယသမ္ဖဿေ။ မနောသမ္ဖဿေ။။

၂၁၄-၂၆၁. ။စက္ခုသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။ သောတသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။ ဃာနသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။ ကာယသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။ မနောသမ္ဖဿဇာယ ဝေဒနာယ။။

၂၆၂-၃၀၉. ။ရူပသညာယ။ သဒ္ဒသညာယ။ ဂန္ဓသညာယ။ ရသသညာယ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာယ ။ ဓမ္မသညာယ။။

၃၁၀-၃၅၇. ။ရူပသဉ္စေတနာယ။ သဒ္ဒသဉ္စေတနာယ။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာယ။ ရသသဉ္စေတနာယ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာယ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာယ။။

၃၅၈-၄၀၅. ။ရူပတဏှာယ။ သဒ္ဒတဏှာယ။ ဂန္ဓတဏှာယ။ ရသတဏှာယ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာယ။ ဓမ္မတဏှာယ။။

၄၀၆-၄၅၃. ။ရူပဝိတက္ကေ။ သဒ္ဒဝိတက္ကေ။ ဂန္ဓဝိတက္ကေ။ ရသဝိတက္ကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိတက္ကေ။ ဓမ္မဝိတက္ကေ။။

၄၅၄-၅၀၁. ။ရူပဝိစာရေ။ သဒ္ဒဝိစာရေ။ ဂန္ဓဝိစာရေ။ ရသဝိစာရေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိစာရေ။ ဓမ္မဝိစာရေ အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ ဒုက္ခာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ အနတ္တာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ ခယာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ ဝယာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ ဝိရာဂါနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ နိရောဓာနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ ဝိဟရိတုံ။ပေ.။။

၄. ရာဂပေယျာလံ

၅၀၂. ‘‘ရာဂဿ , ဘိက္ခဝေ, အဘိညာယ ဓေကာဒသ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ ဧကာဒသ? ပဌမံ ဈာနံ, ဒုတိယံ ဈာနံ, တတိယံ ဈာနံ, စတုတ္ထံ ဈာနံ, မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ, ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ, မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ, ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ, အာကာသာနဉ္စာယတနံ, ဝိညာဏဉ္စာယတနံ, အာကိဉ္စညာယတနံ – ရာဂဿ, ဘိက္ခဝေ, အဘိညာယ ဣမေ ဧကာဒသ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

၅၀၃-၅၁၁. ‘‘ရာဂဿ, ဘိက္ခဝေ, ပရိညာယ။ ပရိက္ခယာယ။ ပဟာနာယ။ ခယာယ။ ဝယာယ။ ဝိရာဂါယ။ နိရောဓာယ။ စာဂါယ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ။ ဣမေ ဧကာဒသ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

၅၁၂-၆၇၁. ‘‘ဒောသဿ ။ပေ.။ မောဟဿ။ ကောဓဿ။ ဥပနာဟဿ။ မက္ခဿ။ ပဠာသဿ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယဿ။ မာယာယ။ သာဌေယျဿ။ ထမ္ဘဿ။ သာရမ္ဘဿ။ မာနဿ။ အတိမာနဿ။ မဒဿ။ ပမာဒဿ အဘိညာယ။ပေ.။ ပရိညာယ။ ပရိက္ခယာယ။ ပဟာနာယ။ ခယာယ။ ဝယာယ။ ဝိရာဂါယ။ နိရောဓာယ။ စာဂါယ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ဣမေ ဧကာဒသ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ’’တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ရာဂပေယျာလံ နိဋ္ဌိတံ။

နဝ သုတ္တသဟဿာနိ, ဘိယျော ပဉ္စသတာနိ စ [ပဉ္စ သုတ္တသတာနိ စ (အဋ္ဌ.)] ။
သတ္တပညာသ သုတ္တန္တာ [သုတ္တာနိ (အဋ္ဌ.)] , အင်္ဂုတ္တရသမာယုတာ [ဟောန္တိ အင်္ဂုတ္တရာဂမေ (အဋ္ဌ.)] တိ။

ဧကာဒသကနိပါတပါဠိ နိဋ္ဌိတာ။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယော သမတ္တော။